

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen

Vägnätsbyrån

Beslutande

Minister

Mika Nordberg

Föredragande

Projektchef

Taneli Ala-Rakkola

Justerat

Omedelbart

.....

.....

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 63

Skadeståndskrav vid Vårdöbron

ÅLR 2018/7412

353 I1

Beslöts avslå skadeståndsanspråk enligt bilaga. Bakgrund till beslut ses i bilaga nr I318E37.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
BREV	353 I1	1 (5)

Datum	Dnr
14.9.2018	ÅLR 2018/7412

Jaari-Hakola Nora

nora.jaari-hakola@twobirds.com

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende

SKADESTÅNSKRAV VID VÅRDÖBRON**Skadeståndsanspråk för båtskada**

Nora Jaari-Hakola (nedan: sökande) inkom den 27.8.2018 till Ålands landskapsregering (nedan: landskapsregeringen) med ett skriftligt skadeståndsanspråk för en båtskada som skett i farleden belägen under en bro vid Vårdö (nedan: Vårdöbron).

Sökandes man (nedan: föraren) har enligt sökande onsdagen den 4.7.2018 kl 13:00 med sin fritidsbåt (nedan: båten) kört in i en tross som var belägen under Vårdöbron. Påkörningen medförde skador på båtens drev och propellrar, vilka behövde repareras. Försäkringsbolaget har ersatt del av sökandes reparationskostnader samt del av rese- och logistikostnader. Sökande har själv erlagt 9 381,20 euro för reparationer varav 830 euro utgjorde självrisk och 8 551,20 euro utgjorde åldersavdrag. Sökande har även erlagt 488,02 euro för rese- och logistikostnader.

Landskapsregeringens beslutsgång

Den 11.1.2016 informerade landskapsregeringen om byggandet av en ny bro mellan Töftö och Gersholm/Vårdö samt rivning av den gamla bron.

Den 25.1.2016 lämnade Trafikverket ett utlåtande angående landskapsregeringens planer om att bygga en ny bro mellan Töftö och Gersholm/Vårdö. Trafikverket rekommenderade att en passageöppning för sjötrafik skulle lämnas under bron.

Den 18.5.2016 beviljade Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (nedan: ÅMHHM) landskapsregeringen miljötillstånd för utbyte av landsvägsbro mellan Töftö och Gersholm/Vårdö. ÅMHHM konstaterade att avstängning av sjötrafiken behövdes av arbetsmiljöskäl samt ur säkerhetssynpunkt för allmänheten.¹

¹ Se sida 8 i ÅMHHM:s beslut. Diarienummer 2016-118.

Den 10.5.2017 informerade landskapsregeringen Trafikverket om att avstängningen av farleden skulle visas med skyltar på vardera sidan av bron samt med bojar på sydöstra sidan av den nuvarande bron.

På sydöstra sidan av bron sätts det upp en skylt i en av den nuvarande brons pelare (hållet som sökande kom ifrån första gången denne skulle passera under bron). På den nordvästra sidan (hållet som sökande kom ifrån andra gången denne skulle passera under bron) monteras skylten på en ponton som förankrades i botten ca 150 meter från bron. Båda skyltarna förses med belysning.

Den 12.5.2017 konstaterar Trafikverket att vattenområdena vid bron mellan Töftö och Gersholm/Vårdö tillfälligt skulle stängas av för trafik mellan 21.5.2017 - 31.5.2019.

Den 14.11.2017 beslutade landskapsregeringen att farleden under Vårdöbron samt det närliggande vattenområdet skulle stängas av på grund av byggandet av den nya bron. Avstängningen av bron annonserades på landskapsregeringens hemsida, på Trafikverkets hemsida med underrättelser för sjöfarare, i Ålandstidningen och Nya Åland samt genom Ålands radio. Informationen skickades även till särskilt berörda så som alarmcentralen, sjöräddningen, kommunen, trafikverket och enskilda båtklubbar.

Bemötande av skadeståndsanspråk

Sökande har gjort gällande att dennes man framfört sin båt under bron mellan Töftö och Gersholm/Vårdö på färd från Kumlinge, för att senare åter åka under bron från andra hållet varpå båten åkt in i en tross och skadats. Sökande har själv anfört att denne och dennes man inte lagt märke till några förbudsmärken första gången de körde under bron varför de närmade sig bron normalt och tillitsfullt andra gången de skulle passera bron. Sökande har själv medgett att de lagt märke till ett flytande märke där det stod någonting på svenska. Sökande påstår sig inte ha förstått innebörden av texten samt inte ha haft tid att göra någonting innan båten kolliderade med trossen.

I enlighet med Landskapslag (2003:32) om fritidsbåtar 2 kap. 2 § ska: ”var och en som färdas med en fritidsbåt iaktta den omsorg och försiktighet som omständigheterna kräver”.²

Om en person inte förstår vad som står på en varningsskylt bör denne vara än mer försiktig i sin körning och framföra sin båt omsorgsfullt och försiktigt så att föraren har tid att agera innan olycka sker, vilket förtydligas ytterligare i Landskapslag om fritidsbåtar 2 kap. 2 § där det även stadgas att:

*”Båtföraren skall anpassa sin färdväg och hastighet så att människor och djur inte utsätts för fara eller störs och så att olägenheter eller störningar i naturen eller för fisket undviks”.*³

Förbudsskylten har varit förankrad 150 meter före bron, trots detta har föraren inte kört så att denne haft tid att göra någonting fast sökande medgett att både sökande och föraren lagt märke till skylten. I förevarande fall har förarens körning

² Notera att liknande regler går att finna i Finlands lag, se 2 kap. 5 § 1 st. sjötrafiklagen.

³ Notera att liknande regler går att finna i Finlands lag, se 2 kap. 5 § 1 st. sjötrafiklagen.

medfört en reell risk för fara varför denne inte kan anses ha iakttagit den omsorg och försiktighet som omständigheterna krävde.

Sökandes kritik avseende språket på skyltarna

Vad gäller sökandes kritik om att skyltarna enbart var skrivna på svenska stadgas det i självstyrelselag för Åland (16.8.1991/1144) 6 kap. 36 § (nedan: självstyrelselagen) att:

”Landskapet är enspråkigt svenskt”.

Ålands landskaps behörighet omfattar även vattnet kring Vårdöbron. Se 1 kap. 2 § självstyrelselagen som lyder:

”Landskapet omfattar det område som när denna lag träder i kraft hör till landskapet samt det territorialvatten som enligt gällande stadganden om gränserna för Finlands territorialvatten omedelbart ansluter sig till detta område”.

Med anledning av att Ålands landskaps behörighet omfattar vattnet kring Vårdöbron och skyltar placerade på Åländsk mark och vatten omfattas av språkreglerna i självstyrelselagen finns inte fog för Sökandes invändning avseende språket på skylten.

I Landskapslag om fritidsbåtar 2 kap. 2 § 2 men. stadgas att:

*”Den som framför en fritidsbåt skall följa sjövägsreglerna och de påbud, förbud och begränsningar som sjötrafikmärken eller ljussignaler anger”.*⁴

Av paragrafen framgår att den som framför en fritidsbåt skall följa de förbud som sjötrafikmärken anger. Den som framför fritidsbåt står för risken för det fall att den inte har förstått innebörden i ett förbudsmärke på grund av språk.

Sökandes kritik avseende sjötrafikmärkena

Sökande har även gjort gällande att varningsskyltarna på området var totalt bristfälliga och att de inte motsvarade myndigheternas bestämmelser för sjötrafikmärken.

Landskapsregeringen har i samråd med trafikverket och ÅMHM satt upp stora och synliga skyltar med texten ”*FARLEDEN STÅNGD*” på båda sidor av bron. Från det håll sökande kom från första gången de åkte under bron fanns en stor skylt precis bredvid färdleden. Från det håll sökande kom från andra gången de åkte under bron fanns en stor skylt förankrad 150 meter innan bron.

Skyltarnas innehåll och utformning har följt den information som landskapsregeringen meddelat Trafikverket den 10.5.2017 med följande beslut från Trafikverket den 12.5.2017 varför sökandes påståenden om motsatsen lämnas utan hänseende.

Information om stängningen annonserades på flertalet platser och informationen finns även att tillgå på trafikverkets hemsida med underrättelser för sjöfarare. Informationen på Trafikverkets hemsida med underrättelser för sjöfarare har funnits tillgängligt för allmänheten under minst ett år innan olyckan skedde varför det vore oskäligt att belasta

⁴ Notera att liknande regler går att finna i Finlands lag, se 2 kap. 5 § 2 st. sjötrafiklagen.

Landskapsregeringen för att sökande inte utrett om den rutt de tänkt åka faktiskt var möjlig innan denne inledde sin båttur.

Landskapsregeringen skall heller inte belastas av sökandes ouppmärksamhet när denne inte lagt märke till det sjötrafikmärke som passerades första gången sökande passerade under bron.

Landskapsregeringen skall slutligen inte belastas av att sökandes man inte körde så att denne kunde utröna vad sjötrafikmärket betydde andra gången sökande skulle passera under bron.

Vad gäller de nya skyltar som sökande hänvisar till, så sattes de upp inför det planerade rivningsarbetet av den gamla bron som den nuvarande skylten är monterad på. De nya skyltarna sattes därmed inte ut med anledning av att den dåvarande skylten inte var synlig, utan för att den i framtiden inte längre kan sitta kvar då gamla bron skulle rivs.

För att undvika ytterligare incidenter sattes även en skylt med finsk text upp, trots att detta inte är ett krav i enlighet med självstyrelselagen.

Skadeståndsanspråkets storlek

Sökande har gjort gällande att det skadeståndsanspråk som söks är 9 869,22 euro. Enligt handlingarna från dennes försäkringsbolag var självriskan 830 euro och åldersavdraget 8 551,20 euro. Därutöver har sökande även begärt 488,02 euro för rese- och logikostnader.

I enlighet med 5 kap. 1 § skadeståndslag (31.5.1974/412) (nedan: skadeståndslagen) omfattar skadeståndet gottgörelse för sakskada, inte vinning för sakskada. I skadeståndslagen finns ett berikningsförbud som innebär att skadelidande inte får göra vinning på grund av skada. Sökandes försäkringsbolag har gjort uträkningen att 8 551,20 euro av kostnaderna inte skulle ersättas på grund av att drevet och propellrarna var gamla. Vid sakskada skall inte en gammal använd sak ersättas som om den vore ny varför sökande inte skulle ha rätt till ersättning för åldersavdraget vid ett skadestånd.

Vid sakskada har den skadelidande heller inte rätt till rese- och logikostnader varför sökande inte skulle ha rätt till ersättning för dessa kostnader vid ett skadestånd.

Den enda kostnad som ens skulle kunna omfattas av skadeståndslagen är självriskan á 830 euro som sökande erlagt sitt försäkringsbolag. Däremot saknas grund för något skadestånd.

Sammanfattande bedömning av landskapsregeringen

Landskapsregeringen kan konstatera att tydliga och synliga sjötrafikmärken fanns på båda sidor om bron i enlighet med trafikverkets instruktioner och regler. Informationen om stängningen av sjötrafikleden hade meddelats hos trafikverket och i tidningar. Information om stängningen fanns även att tillgå på trafikverkets hemsida med underrättelser för sjöfarare i minst ett år innan olyckan skedde. Att sökande varken utrett om rutten var möjlig eller lagt märke till sjötrafikmärkena skall inte belasta landskapsregeringen. Att sökande inte efterföljt reglerna i landskapslagen om fritidsbåtar skall heller inte belasta landskapsregeringen varför landskapsregeringen bestrider sökandes skadeståndskrav.

Övriga påståenden lämnar landskapsregeringen utan hänseende. Landskapsregeringen ställer sig frågan om föraren underlåtit att iaktta gott sjömanskap när denne framförde båten i sådan hastighet att denne inte hann agera innan olyckan. Det finns anledning att anta att förarens förfarande strider mot 20 kap. 2 § sjölagen.

Sammanfattningsvis bestrider landskapsregeringen anspråket i sin helhet.

Minister

Mika Nordberg

Projektchef

Taneli-Ala Rakkola

FÖR KÄNNEDOM roope.korpela@grk.fi